

Umumî, mülhak ve hususi bütçelerle idare edilen daireler ve belediyelerle sermayesinin tamamı Devlete veya belediye veya hususi idarelere ait daire ve müesseseler arasındaki ihtilâfların tahkim yoluyla halli hakkındaki 3533 sayılı kanunun tefsirine mahal olmadığına dair

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : 24 . I . 1942 - Sayı : 5015)

No.
1271

Umumî mülhak ve hususi bütçelerle idare edilen daireler ve belediyelerle sermayesinin tamamı Devlete veya belediyeye veya hususi idarelere ait daire ve müesseseler arasındaki ihtilâfların tahkim yoluyla halli hakkındaki 3533 numaralı kanunun tatbikında, kanunda sarıh hüküm bulunmaması sebebiyle:

- a) Hakem ve hakem kâtiplerinin ücrete müstahak olup olmadıkları;
- b) Hakem kararlarının harca tabi olup olmadıkları;

Hususları tatbikatta zuhur eden birbirine zıt hâdiseler sebebiyle tefsiri mücip görülmüş ise de:

1. 3533 numaralı kanun, tahdit ettiği daire ve müesseseler arasında tahaddüs eden ihtilâfların mahkemelerin tabi oldukları uzun usul hükümlerinden ayrı olmak üzere daha seri ve daha az masraflı olarak görülmesini bihakkın nazara almış ve aynı dâvaları esasen rüyetle mükellef olan hâkimlere sıfatlarından hiç bir hususu tenzil etmeden hakem sıfatıyla görmelerini emretmiştir. Görülen vazife, tatbik edilen umumî hükümlerimiz muvaceshinde tamamen kazai mahiyette telâkki edilmiş ve hakemlerin gördükleri bu vazifeden dolayı ayrıca ücretle istihkakları kabul edilmemiştir.

Kâtiplere gelince : Her ne kadar kanun hakemlerden bahsetmiş ve kâtipleri mevzu bahis etmemiş ise de yukarıda zikrolunan mütalâaya istinatla bunların ücrete istihkaklarını kabule imkân görülememektedir. Kâtipler olsa olsa 3656 numaralı kanunun müsaadesi dahilinde ancak vazifeleri haricinde çalıştıkları takdirde munzam bir ücrete kesbi istihkak edebilirler.

2. Hakem kararlarından harç istifasına gelince : Hakem kararlarından Harç kanununun 12 nci maddesi hükmüne nazaran ancak ve bir tek halde ve tasdik zımında 400 kuruş maktu harç alınabileceğine göre nispi harem hangi şekilde istifa edilebileceği mevzuunda durulmuş ve fakat harçtan istisnaya dair bir hüküm mevzu bulunmaması ve kanunun Yüksek Meclise esnayı sevkinde muafiyeti ifade eden 8 nci maddenin kanunun tetkiki sırasında tayyedilmiş olması mülahazasıyla hakem kararlarında da Harç kanununun umumî hükümlerinin tatbiki daha doğru olacağı mülahazasına varılmıştır.

Hulâsa : Serdedilen mütalâalara binaen kanunun tefsiri mucip olmadığına karar verilmiştir (Cilt : 5 - Sayfa : 38 ve Cilt : 23 - Sayfa : 102,116).